

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Gubernatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

Capvt XII. Æquo animo pauperibus ferendum, si vanis diuitijs spolientur,
cùm virtutibus alijsque rebus melioribus nolentes spoliari non possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

CAPVT XII.

*Æquo animo pauperibus ferendum, si
vanis diuitijs spoliemur, cum virtuti-
bus alijsq; rebus melioribus nolentes
spoliari non possint.*

§. I.

*Quomodo S. Augustinus consultus sit, opibus
non virtutibus spoliatus.*

SI, vt corpori anima præstat, ita
animæ quoque bona corporis bo-
nis anteferenda sunt, vilipenden-
da sunt vti que omnes diuitiæ, in virtutum
comparatione. Quare maxima hinc exitit
consolatio pauperum ac spoliatorum, quod
opibus priuati, non priuentur possessione
bonorum præstantiorum. *Amiserant omnia
qua habebant* ait S. Augustinus, *Numquid
fidem? numquid pietatem? numquid interioris
hominis bona, qui est ante Deum diues? Ha
sunt opes Christianorum, quibus opulentus dice-
bat Apostolus: Est autem questus magnus, pietas
eum sufficientia: Nihil enim intulimus in hunc
mundū, sed ne auferre quid possimus, habentes
autem victum, & tegumentū his contenti si-
mus. Nam qui volunt diuites fieri, insidunt in
tentā-*

*S. Augu-
stin. lib.
1 de ciuit.
c. 10.*

ventationem, & laqueum, & desideria multa stulta, & noxia, qua mergunt homines in interitum, & perditionem. Radix est enim omnium malorum Avaritia, quam quidam appetentes à fide erraverunt, & inseruerunt se doloribus multis. Quibus ergo terrena diuitiæ illa vastatione perierunt, si eas sic habebant, quemadmodum ab isto foris paupere, intus diuite audierant; id est: si mundo utebantur tamquam non utentes, potuerunt dicere, quod ille grauius tentatus, & minime superatus: Nudus exi de utero matris mee, nudus reuertar. Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum. Ut bonus seruus magnas facultates haberet, ipsam Domini sui voluntatem, cui pedissequus mente ditesceret; nec contristaretur eis rebus uiuens relictis, quas fuerat citò moriens relicturus. Illi autem infirmiores, qui terrenis his bonis, quamuis ea non praeponerent Christo, aliquantula tamen cupiditate coharebant, quantum hac amando peccauerint, perdendo senserant. Tantum quippe doluerunt, quantum se doloribus inseruerunt; sicut Apostolum dixisse supra commemoravi. Oportebat enim, ut eis adderetur etiam experimentorum disciplina; quibus fuerat tamdiu neglecta verborum,

T 3

Nauq

Nam cum dixit Apostolus: qui volunt diuites fieri, in tentationem incidunt &c. profecto in diuitijs cupiditatem reprehendit, non facultatem; qui praecepit alibi dicens: Praeceptum diuitibus huius mundi, non superbe sapere, neque sperare in incerto diuitiarum suarum, sed in Deo vivo, qui praestat nobis omnia abundanter ad fruendum: bene faciant, diuites sint in operibus bonis, facile tribuant, communicent, thesaurizent sibi fundamentum bonum in futurum, et apprehendant veram vitam. Hac qui de suis faciebant diuitijs, magnis sunt lucris lenia damnata solati, plusq; latati ex his, quae facile tribuendo tutius seruauerunt, quam contristati ex his, quae timide retinendo facilius amiserunt. Hoc enim potuit in terra perire, quod piguit inde transferre. Nam qui receperunt consilium Domini sui dicentis: Nolite condere vobis in terra thesauros, ubi tinea, & rubigo exterminant, & ubi fures effodiunt, & furantur, sed thesaurizate vobis in caelo thesauros, quod furtum non accedit, neque tinea corrumpit: ubi enim est thesaurus tuus, ibi erit & cor tuum. Tribulationis tempore, probauerunt, quam recte sapuerint, non contemnenda veracissimum praecceptorem, & thesauri sui fidelissimum, inuictissimumq; custodem: nam s; multi sunt gaudij, ibi se

Se habuisse diuitias suas, quò contingit, ut hostis non accederet, quantò certius & securius gaudere potuerunt, qui monitu Dei sui illuc migrauerant, quò accedi omnino non posset? Unde Paulinus noster Nolensis Episcopus ex opulentissimo diuite voluntate pauperrimus, & copiosissime sanctus, quando & ipsi Barbari Nolam vastauerunt, cum ab eis teneretur, sic in corde suo, ut ab eo postea cognouimus, precabatur: Domine non excrucier propter aurum & argentum; ubi enim sint omnia mea, tu scis; ibi enim habebat omnia sua, ubi eum condere, & thesaurizare ille monuerat, qui hac mala mundo ventura predixerat. Ac per hoc, qui Domino suo monenti obedierant, ubi & quomodo thesaurizare deberent, nec ipsas terrenas diuitias barbaris incurstantibus amiserunt. Quos autem non obedisse pœnituit, quid de talibus rebus faciendum esset, si non precedente sapientiâ, certè consequente experientia didicerunt. At enim quidam boni etiam Christiani, tormentis excruciatii sunt, ut bona sua hostibus proderent. Illi verò nec prodere, nec perdere potuerunt bonum, quo ipsi boni erant; si autem torqueri, quam mammonam iniquitatis prodere maluerunt, boni non erant. Admonendi autem fuerant, qui tanta patiebantur pro auro, quan-

ta essent sustinenda pro Christo; ut eum potius diligere discerent, qui pro se passos aeterna felicitate ditarat, non aurum & argentum, pro quo pati miserrimum fuit, seu mentiendo occultaretur, seu verum dicendo proderetur. Namq; inter tormenta nemo Christum confitendo amisit, nemo aurum, nisi negando seruauit; quocirca utiliora fortasse erant tormenta, quae bonum incorruptibile amandum docebant, quam illa bona, quae sine ullo utili fructu dominos sui amore torquebant; sed quidam etiam non habentes, quod proderent, dum habere creduntur torti sunt. Et hi forte habere cupiebant, nec sancta voluntate pauperes erant quibus administrandum fuit; nec facultates, sed ipsae cupiditates talibus esse dignas cruciatibus; si uero melioris uita proposito reconditum aurum, argentumq; non habebant, nescio quidem, uirum cuiquam talium acciderit, ut dum habere creditur, torqueretur. Verumtamen etiam si acciderit profecto qui inter tormenta illa paupertatem sanctam confitebatur, Christum confitebatur. Quapropter etsi non meruit, ab hostibus cadis, non potuit tamen sancta paupertatis Confessor sine caelesti mercede torqueri.

S. II.

Pār D. Antonini consolatio.

His

His talibus consolabatur D. Augustinus pauperes a barbaris spoliatos, quos non ad ea, quæ amiserant, modica, fluxa, & multis noxia, sed ad magna, verè pretiosa, & semper duratura aspicere iubebat, qualia bona sunt virtutes, & cæli præmia, quæ virtutes promerentur. Hoc ipsum etiam omnes facere iubebat S. Antoninus, his verbis: *Quanta pars immensi infiniti ani attributa est vniuique? Celeriter ea in aternitate euanescit. Quantaq; est vniuersi? Quantula in glebula terræ repis? Hac omnia tecum cogitans, nihil animo magnum concipe. Hoc tantum, ut ductu natura agas, & feras, qua communis fert natura. Id cura, quomodo mens tua seipsa vitatur. In hoc enim sunt omnia. Cetera siue à voluntate dependeant, siue secus, mortua sunt, fumusq;.* Quidni Antoninus virtutes æquè diuitijs, ac corpori mentem anteponat, cum vel Ethnicus *Anaxagoras interroganti*

S. Antonin. lib.
12. n. 289

Val. Max.
1. 7. c. 2.

cuidam, quisnam esset beatus? dixerit, Nemo ex his, quos tu felices existimas: sed eum in illo numero reperies, qui à te ex miseris constare creditur. Non erit ille diuitijs & honoribus abundans: sed aut exigui vuris, aut non ambitiosa doctrina fidelis ac pertinax cultor, in recessu, quàm in fronte beatior; fide ditior, quàm ære;

T 5

mori-

moribus cultior quàm honoribus; denique ipsa locupletior paupertate.

§. III.

Iaponensis pueri de pretio paupertatis oratio.

Horat.
Tursell.
l. 4. vit.
S. Franc.
cap. II.

Quod vel naturæ lumine docti videre la-
pones, quantumvis alioqui Bonziorum
suorum tenebris obnubilati. Sanctus nos-
Franciscus Xauerius ad regem Bungi salu-
tandum regiam ingressus, pratorianos milium
numero sexcentos, luculenter armatos offendit
in vestibulo atrioq̄, mox in spatiosa portico
complures è cohorte regia obuios habet, &c. An-
la hinc patuit viris nobiles plena, ubi puer se-
ptennis; sed quod facile appareat, indolis rara, ab
sene ductus occurrit Xauerio, eumq̄ more patrio
salutat. Fortunatum eius in regiam aduentum
regi perinde charum jucundumq̄ fore, ut tem-
pestiuus imber sit per aestatem segeti sitienti. Pro-
inde ingrederetur latus, ac memor, se bonis inxi-
charum esse, & inuisum malis. Ad qua cum
Franciscus comiter ac benignè respondisset, ad-
iecit puer: O te beatum, Pater, qui ex alio orbe
in alienas terras veneris, nihil hinc mercium
petens, prater infamiam paupertatis! O im-
mensam DEI, quem colis, bonitatem! ô recon-
ditam sapientiam! qui cordi est in suis sacerdoti-
bus

bus rerum inopia egestasq; !. Ex nostri Bonzii ab egestatis probro usq; eò abhorrent, ut jurati propalam confirmant, pauperibus obstructum obvallatumq; esse iter in celum, &c. Porro is puer gravissimis de rebus, supra aetatem differens, in ulteriorem aulam Franciscum Lusitanosq; deduxit, ubi procerum filij confidebant, &c. Ita sensit de Christianorum paupertate Iapon, ethnicus, & puer, ingenio, natura, ratione doctus. Vidit enim avaritiæ & cupiditatis domitorem supra omne aurum & gemmas splendere; & longè animi opes, supra fortunæ ornamenta eminere.

§. IV.

Interiora hominis bona, quæ in paupertate elucent, magis estimanda.

Quemadmodum stultus est, qui empturus equum, non ipsum inspicit, inquit Macrobius, sed stratum eius & franum: sic est, qui hominem ex veste, aut conditione, quæ modo vestis nobis circumdata est, estimandum putat. Et ille qui de Deo Socratis scripsit, Neq; enim, ait, in emendis equis phaleras consideramus, & balthei polimina inspicimus, & ornatissima cernicis divitias contemplamur: sed istis omnibus exuvijs amolitis & amotis, equum ipsum nudum, & solum corpus eius, & animam contue-

Macrobius,
lib. 1.
Saturn.
c. 11.

Apul. de
Deo So-
crat.

mir,

Soerat.
apud
Srob.
serm, 1.

mar. Itaq; neque equus generosus indicetur, qui
stratum & instructum splendidum habeat; sed quae
natura sit talis: ita nec vir honestus, qui multa
& aestimabiles opes habeat. sed qui animo sit pra-
stans. Idcirco fortuna te omnibus bonis suis
spoliauit, vt non tua, sed tu inspicereris. An-
tea mortales purpuram tuam laudabant; nunc
patientiam tuam admirantur. Numquam
Iob ornatior fuit, quam cum nudus fuit. Ve-
stem prius homines videbant, tunc etiam
mentem. Quot vlceribus corpus scatebat,
tot animus eius virtutibus claruit. Itaq; in
fimo illustrior, quam in solio extitit. Nequili-
li paupertas grauis fuit, qui, ne grauaretur,
ipse dudum antea animo diuitias abiecit.
Qui opes pro onere habet, illi inopia est
pro leuamento. Et certe multae curae, cum
multis diuitijs abeunt. Venit autem vna pau-
pertas & libertas. Vel potius tunc hominis
libera generositas ostenditur, cum amissis
quae possederat, velut velo remoto, fortitu-
do eius apparet. Qui paupertati potius viti-
um, quam pauperi ascribunt, opinione, non
re laborant. Fur pecuniam, latro vestem ad-
mere potest, in virtutes non habet pote-
statem. Et vel idcirco omnia ista externa
bona amisit Iob, vt occasionem haberet pa-
tientiae

tientia suæ, longanimitatis suæ, fiducia suæ
 Mundo ostendendæ. Nihil deest auibus; *re. Matthi;*
spicite volatilia cali, quoniam neq; serunt, ne. 6. 28.
quemetunt, neq; congregant in horrea: & Pater
vester caelestis pascit illa. Nonne vos magis plu-
ris estis illis? Pecora in diem viuunt, feris ad
alimenta solitudo sua sufficit. Itaque & vos
Nolite solliciti esse, dicentes: Quid manducabi-
mus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? Hac
enim omnia gentes inquirunt. Itaque vult
 Christus ea à suis fidelibus non sollicitè in-
 quiri; sed sollicitudinem suã in Deum proj-
 cere omnes, quotquot Deo credunt. *Scit e-*
nim, inquit, pater vester, quia his omnibus in-
digeris. Quare sicut pater filijs suis de cibo,
de potu, de veste prospicit, ita prouidet
 Deus ijs, quorum paupertas hilaris, tuta &
 expedita est. Meliùs curatur, quem Deus cu-
 rat. Curat autem pauperes, quia ob ipsam
 virtutè cura dignos iudicat: vt mox docebo.

§. V.

Etiam qui inuiti sua bona amiserrunt, consolatio-
ne non carent.

Interim, vt & illos consolemur, qui
 diuitias inuiti amiserunt, easque amissas
 nimiooperè dolent, sciant se dolendo non
 fieri ditiores, sed miseres. Nam idcirco
 eos

eos Deus minus curat, quia illi nummos namis curant. Ærario, aut marsupio debet esse similis homo. Ærario vel marsupio perinde est, siue plenum, siue vacuum sit: si inferis, accipit; si auferis, silet. Non gemit, non clamat, non vociferatur; seu fur, seu dominus accedat, suo loco manet; idem est illi repleti, quod exinaniri. *Interrogata est beata memoria Syncretica: Si perfectum bonum est, nihil habere. Et illa dixit: Valde bonum est his qui possunt. Etenim hi, qui tolerare possunt, tribulationem quidem carnis habent, sed animam quietam possident. Itaque et si aliquid subinde deficit ijs, qui suis bonis exuuntur, atque ideo inopia laborare, & penuria premi dicantur, id tamen aliunde compensatur. Mentis quies, & animæ tranquillitas facit, ut quod carni deest, non aestimetur. Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum, ait homo simplex, & rectus, ac timens Deum. At tu, ô impatiens, quid clamas? Pecuniam perdidisti! Fortasse te illa perdidisset. Pecuniam perdidisti! Sed habuisti. Pecuniam perdidisti! Sed habebis inde periculi minus! Pecuniam perdidisti! O te felicem, si cum illa auaritiam perdidisti. Sed si manet illa apud te, es tamen utcumque felicior, quàm*

In vitis
PP. l. 5.

Iob. 1. 21.

tanto malo materia subducta est. Perdidit pecuniam! & illa quidem quam multos? eris nunc in via expeditior, domi tutior. Non habebis, sed non timebis heredem. Exoneravit te fortuna, si intelligis, & tutiore loco posuit. Damnum putas? remedium est. Desles, gemis, miserum te clamitas, quod opibus excussus es? Tuo vitio ista tibi iactura tam tristis est. Non tam molestè ferres, si tamquam perditurus habuisses. Perdidit pecuniam! nempe quam, ut tu haberes, alius ante perdidit. Vide Petrarch. l. 2. de remed. vtr. fort. dial. 13.

§. VI.

Quàm bono dolo Macarius divitem Virginem deceperit, ut gauderet de eo, quod inuita amiserat?

Quid si vel inuito ademptæ opes profint, atque is maximè profit, qui vel maximè videtur nocuisse? Cùm essem astutus, inquit 2. Cor. 12. 16. Apostolus, dolo vos cepi; hoc est, artificiosa solertia, & cauta prudentia vos conuerti. Nam, ut S. Thomas existimat, eo loco, abusu S. Thom. 2. 2. q. 55. art. 4. ad 1. suè in bonam partem accipiuntur. Sic decipi, non est iniuriam pati, sed beneficio affici: ditatque alterum, qui eum dolo bono spoliat. Audi factum felix euentu, forte conatu, quod meritò Helenopolitanus Episcopus Palladii c. 6. Hist. Lausiac.

pus Palladius memoriae mandauit. Erat quaedam Alexandria virgo solum nomine, habitus quidem humilis, animi autem instituto parca, gloriosa & insolens, & laborans auaritia, auaritia potius, quam DE I amans: ex rebus suis nullum unquam exhibens, non hospiti, non pauperi, aut afflicto, non monacho, non virgini, non Ecclesiae vel obolum unum. Ea multis sanctorum Patrum admonitionibus incitata, non repellat graue pondus diuitiarum. Erat autem et quoque genus, ex quo sororis suae filiam in filiam adoptauerat. Cui noctu & diu sua pollicebatur, cum ipsa excidisset ab opibus caelestibus. Nam haec quoque est una species fraudis diaboli, qui praetextu amoris in cognatos, efficit ut nascatur auaritia. Nam quod ei nulla cura sit generis, hinc patet. Ipse enim docuit, & fratrem & matrem, & patrem occidere. Idque est ex scripturis extra controuersiam. Sed etsi videatur nonnullis curam cognatorum inserere, non hoc facit quod illis bene velit, sed ut eorum, qui ei parent, animam aperte exerceat ad iniustitiam, cum ipse sciat latam sententiam, quae dicit: Iniusti regnum DEI non possidebunt, &c. Huius virgini, quae solo nomine sibi parauerat appellationem, moribus autem erat aliena ab exercitatione, cum venam, ut dicitur, vellet incidere

ad le-

ad lenandam auaritiam, sanctissimus Macar-
 rius presbyter & Praefectus Ptochotrophy eo-
 rum, qui sunt corpore mutilati, talem astum ex-
 cogitat. Erat enim is à iuuentute lapidarius.
 Ad eam autem accedens, dicit: in me incide-
 runt pulchra gemma, smaragdi & hyacinthi;
 nec scio, an sint furtivi, an alicuius mercato-
 ris, non constituitur enim eis pretium, cum
 aestimationem superent: qui habet autem, ven-
 dit eas quingentis nummis. Si ergo tibi visum
 fuerit, eas accipere, da quingentos nummos;
 potes ex unâ gemmâ accipere quingentos, reli-
 quis autem uti ad variandum mundum filiae
 tuae sororis. Cùm autem, qua dicebatur virgo,
 tota penderet a puellâ, inescatur eius ornanda
 cupiditate: & praecipit ad eius pedes, & dixit:
 Rogo te, ne quis alius eas accipiat. Eam ergo
 adhortatur sanctus, dicens: Veni usque ad do-
 mum meam, & eas aspice. Illa autem noluit;
 sed ei praebebat quingentos denarios, dicens: Ro-
 go te, ipse eas, ut vis, cape. Nolo enim videre
 hominem qui eas vendit. Cùm autem quingen-
 tos denarios ab eâ accepisset sanctus Macarius,
 dat eas ad usum Ptochotrophy. Cùm autem
 multum tempus praterisset, quoniam existi-
 mabatur Alexandria senex vir esse summe pius
 ac misericors, vixit autem ad centum usq; an-

nos, cuius tempore nos quoque fuimus, veretur eum admonere. Tandem cum eum inuenisset in Ecclesia, dicit ei: Rogo te, quid iube de lapidibus, pro quibus dedimus nummos quingentos? ille ei respondit, dicens: a quo die milia dedisti aurum, eos impendi in pretium gemmarum, & si velis eas videre, veni in hospitium. Illic enim sita sunt gemmae, & vide: quod si tibi non placeant, tolle aurum tuum. Venit autem illa lubentissime. Habebat autem Prochorophium in superiori quidem parte mulieres, in inferiori autem viros. Cum ea autem accessisset, introducit eam in vestibulum, & dicit ei Iustus Macarius: Quid vis primum videre, hyacinthos an smaragdos? Ea vero illi dicit: Quod tibi videtur. Ille vero eam ducit in partem superiorem, & ostendit ei mulieres noancas ac mutilas, & orbatas oculis, & dicit ei: Ecce hyacinthi. Deinde deducit eam in partem inferiorem, & ostendit ei viros, dicens: Ecce smaragdi; & existimo, non inueniri his pretiosiores: quod si tibi non placeant, accipe aurum tuum. His ergo sic gestis, pudore affecta virgo exiit, & domum reuersa magnum accepit dolorem, quod hanc rem ex DEO non fecisset, sed adducta necessitate. Postea autem gratias egit presbytero, cum puella, cuius curam gerebat, post nuptias mor-

na esset; sine liberis, ipsaq; deinceps vitam suam
recte instituit.

§. VII.

Macarij, & Ioannis Eleemosynarij, in paupe-
ribus iuuandis, quo modo imitandum sit
exemplum?

Multis sanguinis copia laborantibus,
prodest venam secari. Auaris pecuniam au-
ferre, est sanguinem mittere. Quo pacto
misit huic mulieri Macarius; quæ vitam
numquam recte instituisset, tot nummis
onerata. Nemo tamen hinc erroris debet
sumere occasionem. Nec enim fures, aut
prædones excusabuntur, si, dum clepunt,
aut rapiunt pecunias, dicunt se auaris san-
guinem mittere, alioquin & carnifex, cum
eos cultro suo subiecerit, dicet se illis san-
guinem missurum. Alia, & sancta arte Ma-
carius faminae isti nummos abstulit, eos
redditurus, nisi tandem vel lubens consen-
sisset. Ut autem consentiret, videtur illa
ipsa pecunia impetrasse, quam pro eius ani-
mæ salute Macarius in egenos erogauit.
Vtinam Macarius haberet multos imitato-
res, qui pecuniam pretiosis vestibus, sum-
tuosis spectaculis, Antonianis conuiujs,
aut alij vanitati destinatam, in pauperes,

dolo bono, transferrent. Quàm multi parentes vtilius vestirent nudos, quàm tot pellibus pretiosis inuoluerent suos Ascenarios? aut Iulos? Grauantur in aulis parietes aureis belluatis tapetibus, & milites in campo frigore pereunt. Quantum, ô meriti, in coniugum vestrarum firmata impenditis? quantum, ô vxores, in virosum vestrorum computationes? suadete illis, vt tantum in inopes expendant. Non erit hoc pecunias amittere, sed fœnori dare. Difficile est hoc? Deum amanti nihil difficile est. Cur hîc ambigitis, quæ potestis aliud quouis coniugibus vestris suadere? immo etiam malis fraudibus persuadere? Ioannis Eleemosynarij Archiepiscopi Alexandrini exemplum vobis proponite, qui quàm primus Pontifex factus est, accersitis ad se Ecclesiæ dispensatoribus, ijsque quos à secreto consilio habebat, dixit: *Non est iustum, fratres, & in ministerio socij, vllius alterius curam gerere prius, quàm Christi. Euntes itaque per totam ciuitatem, singulatim describe meos DOMINOS. Hæserunt illi, quid vellet, & interrogarunt, quinam essent Patriarchæ DOMINI? Quibus respondit: Quos vos pauperes & mendicos soletis appellare, eos ego*
DOMI-

Leont.
Episcop.
Neapolis
in eius
vita, apud
Sur. 23.
Iannarij.

DOMINOS meos, & adiutores nomino. Nam
 ij soli mihi possunt opem ferre, ut à Christi re-
 gno non excidam. Fecerunt, quod iussi erant,
 & inuenti sunt septies mille quingenti,
 quorum singulis quotidie iussit dari sum-
 tum diurnum. Post hæc studium conuer-
 tit suum ad hoc, vt iustis ponderibus &
 mensuris vterentur, qui vendebant in ciui-
 tate. Utamini & vos, ô matresfamilias
 iustis ponderibus, nec vobis ipsis plus in lu-
 xum vestium, in torques, in armillas, in
 gemmas impendite, quàm in membra Chri-
 sti alenda. Hoc dicite maritis vestris, quod
 Eleemosynarius dixit ijs, qui res Ecclesiæ
 dispensabant. Maritos *dominos* vocatis, &
 illis ipsæ imperatis. Pauperes pro *dominis*
 vestris habetote, qui possunt vobis opem
 ferre, non jam vt domi regnetis, sed
 ne à Christi regno exci-
 datis.

